מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את מין שם העצם (זכר/נקבה) לפי צורת היחיד ולא לפי הרבים
- להשתמש נכון בשם המספר עם שמות עצם בזכר ובנקבה, כולל סמיכות וה׳ הידיעה
- להבחין בין מספר יסודי לסודר ולהשתמש נכון במספרים בתאריך, שעה ומחיר
- לאתר ולתקן טעויות נפוצות בשם המספר בטקסט כתוב

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – פרק 1 • זכר ונקבה בשם העצם – זיהוי המין

1. נכון – אפשר לבדוק עם "אחד": שולחן אחד.
2. לא נכון – דלת היא שם עצם בנקבה למרות שאין ה׳ בסוף – בודקים עם "אחת": דלת אחת.
3. לא נכון – קובעים לפי צורת היחיד ולא לפי הרבים.
4. נכון – ברבים נראה כמו מילה בנקבה, אבל ביחיד – מקום אחד – זה זכר.

חלק ב׳ – פרק 1 • זכר ונקבה בשם העצם – בודקים עם אחד/אחת

1. אחת
2. זכר
3. נקבה
4. זכר

חלק ג׳ – פרק 1 • זכר ונקבה בשם העצם – יישום וחשיבה

1. 1 – ב (זכר)
2. 2 – ד (נקבה)
3. 3 – א (זכר)
4. 4 – ג (נקבה)

חלק ד׳ – פרק 1 • זכר ונקבה בשם העצם – הסבר וכתיבה

1. כי במילים כמו שולחן וחלון הרבים נראה בסיומת -ות, שמזכירה נקבה, אבל ביחיד הן זכר (שולחן אחד).

חלק ה׳ – פרק 2 • מספרים 3-10 עם שם עצם – זיהוי המין

1. א – זכר
2. ב – נקבה
3. ב – שלושה
4. ב – חמש

חלק ו׳ – פרק 2 • מספרים 3-10 עם שם עצם – השלמת מספרים

1. שלושה
2. שלוש
3. חמישה
4. חמש
5. אחד

חלק ז׳ – פרק 2 • מספרים 3-10 עם שם עצם – תיקון וכתיבה

1. שמרו לנו שתי שורות באולם
2. לדוגמה: שבעה שירים
3. לדוגמה: ארבע להקות
4. כיסא הוא זכר ומנורה היא נקבה; במספרים 3-10 זכר מקבל ה׳ בסוף המספר, ונקבה בלי ה׳.

חלק ח׳ – פרק 3 • מספרים 11-19 ומאות ואלפים – זיהוי הכלל

1. ב – יחידה עם ה׳ + עשר
2. ג – חמישה עשר שירים
3. ב – נקבה
4. ב – אלפיים

חלק ט׳ – פרק 3 • מספרים 11-19 ומאות ואלפים – השלמה

1. שלוש עשרה
2. שמונה עשרה
3. שלוש מאות
4. שלושת אלפים
5. שתים עשרה

חלק י׳ – פרק 3 • מספרים 11-19 ומאות ואלפים – יישום וחשיבה

- 1 – ב (אחד עשר תלמידים)
- 2 – ג (ארבע עשרה מנורות)
- 3 – ד (מאתיים כרטיסים)
- 4 – א (אלף צופים)

חלק י״א – פרק 3 • מספרים 11-19 ומאות ואלפים – כתיבה ותיקון

1. בזכר: יחידה עם ה׳ + עשר (שלושה עשר). בנקבה: יחידה בלי ה׳ + עשרה (שלוש עשרה).
2. הטעות: "חמש עשר" צריך להיות "חמש עשרה" כי "להקות" הוא שם עצם בנקבה, ולכן ה׳ עוברת לחלק השני.
3. לדוגמה: שבעה עשר כיסאים עמדו על הבמה. שבע עשרה מנורות האירו את האולם.

חלק י״ב – פרק 4 • סמיכות וה׳ הידיעה – זיהוי הכלל

1. נכון – כמו בכלל: שלושת הזוכים, חמשת השירים, עשרת הכרטיסים.
2. לא נכון – לפני שם עצם מיודע צריך סמיכות: שלושת הזוכים.
3. נכון – בניגוד לזכר, בנקבה אין שינוי מיוחד בצורת הסמיכות.
4. נכון – שני הוא צורת הסמיכות הזכרית של 2 לפני שם עצם מיודע.

חלק י״ג – פרק 4 • סמיכות וה׳ הידיעה – השלמת משפטים

1. שלושת
2. שתי
3. חמשת
4. עשרת
5. ארבע

חלק י״ד – פרק 4 • סמיכות וה׳ הידיעה – תיקון וניסוח

1. ב – שלושת הזוכים עלו לבמה
2. ב – "חמישה שירים" בלי ה׳ הידיעה; "חמשת השירים" בסמיכות לפני שם עצם מיודע
3. ג – ארבע
4. ג – עשרה הכרטיסים נמכרו

חלק ט״ו – פרק 5 • מספר סודר ומספר יסודי – היכרות עם הכלל

1. נכון – מספר יסודי מציין כמות.
2. לא נכון – מספר סודר עונה על השאלה 'איזה בתור?', למשל: השיר השלישי.
3. נכון – אלה צורות מיוחדות שמציינות מקום בתור.
4. נכון – כי השאלה היא 'איזה בתור?' ולא 'כמה?'.

חלק ט״ז – פרק 5 • מספר סודר ומספר יסודי – השלמת התוכנייה

- 1. ראשונה
- 2. שלישי
- 3. עשירי
- 4. אחד עשר

חלק י״ז – פרק 5 • מספר סודר ומספר יסודי – כתיבה ויישום

1. מספר יסודי עונה על 'כמה?' (למשל: שלושה שירים); מספר סודר עונה על 'איזה בתור?' (למשל: השיר השלישי).
2. לדוגמה: הריקוד החמישי יתחיל בשעה שמונה.
3. כי היא באה עם ה' הידיעה ועונה על השאלה 'איזה בתור?' ולא על 'כמה?'.
4. לדוגמה: שלוש להקות יופיעו הערב. הלהקה השלישית תנגן בגיטרה.

חלק י״ח – פרק 6 • תאריך, שעה, מחיר וציד טעויות – זיהוי הכללים

1. לא נכון – התאריך נכתב בזכר כי הכוונה ל'יום': בחמישה בדצמבר.
2. נכון – אומרים בשבע, בשתיים, באחת וחצי.
3. נכון – לעומת זאת 'אגורה' היא נקבה: חמישים אגורות.
4. נכון – למשל: ציון תשעים וחמש.

חלק י״ט – פרק 6 • תאריך, שעה, מחיר וציד טעויות – השלמת מספרים במשפטים

- 1. שמונה
- 2. שלושה
- 3. ארבעה
- 4. שמונים ושבע

חלק כ׳ – פרק 6 • תאריך, שעה, מחיר וציד טעויות – איתור ותיקון טעויות

- 1. שני שקלים
- 2. שלושה כרטיסים
- 3. חמש עשרה להקות
- 4. משפט הכולל תאריך בזכר (למשל: באחד בינואר) ומחיר עם שקל בזכר (למשל: שני שקלים) בצורה תקינה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד בודק עם המילה 'אחד/אחת' לפי צורת היחיד ולא לפי הרבים
- זכר מקבל ה׳ בסוף המספר (שלושה), נקבה בלי ה׳ (שלוש)
- 'שלושה זוכים' הוא ללא ה׳ הידיעה, 'שלושת הזוכים' הוא בסמיכות לפני שם עצם מיודע

טיפים להפעלה:

- אפשר לעבוד פרק אחד בכל שיעור, ולסיים כל שיעור בכרטיס היציאה שבסוף הפרק
- לתלמידים המתקשים מומלץ להתחיל מפרק 1 (זכר/נקבה) לפני מעבר לפרקים המורכבים יותר
- ניתן להשתמש בטבלת שם המספר כעזר קבוע על קיר הכיתה או כדף עזר בזמן הפתרון
- פרק 6 מתאים לסיכום ולחזרה משולבת, כי הוא משלב את כל הכללים מהפרקים הקודמים

חוברת תרגול – שם המספר

המשימה של שם המספר – מצגת אינטראקטיבית לחט״ב

חט״ב · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – זכר ונקבה בשם העצם
2. פרק 2 – מספרים 3-10 עם שם עצם
3. פרק 3 – מספרים 11-19 ומאות ואלפים
4. פרק 4 – סמיכות וה׳ הידיעה
5. פרק 5 – מספר סודר ומספר יסודי
6. פרק 6 – תאריך, שעה, מחיר וציד טעויות

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – שם המספר

חוברת התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בכל פרק יש כלל קצר ואחריו תרגילים. קראו את הכלל, ואז פתרו את התרגילים אחד אחד.

📖 מילון קטן:

שם המספר	המילה שמציינת כמות, למשל שלושה, חמש
מספר יסודי	עונה על 'כמה?' - שלושה שירים
מספר סודר	עונה על 'איזה בתור?' - השיר השלישי
סמיכות	חיבור בין מספר לשם עצם מיודע, למשל שלושת הזוכים
ה׳ הידיעה	האות ה׳ שמופיעה לפני שם עצם מסוים וידוע
זכר	מין דקדוקי, נבדק עם המילה 'אחד': כיסא אחד
נקבה	מין דקדוקי, נבדק עם המילה 'אחת': מנורה אחת
מאה, אלף	שמות מספר שנשארים כמעט זהים בזכר ובנקבה
ו׳ החיבור	האות ו׳ שמחברת בין חלקי מספר גדול, למשל ארבעים וחמישה

1 חלק א׳ – פרק 1 • זכר ונקבה בשם העצם – זיהוי המין

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	"שולחן" הוא שם עצם בזכר.	☐	☐
2	"דלת" היא שם עצם בזכר כי אין בסופה ה׳.	☐	☐
3	את מין שם העצם קובעים לפי הצורה ברבים.	☐	☐
4	"מקום" ← "מקומות" הוא שם עצם בזכר.	☐	☐

2 חלק ב׳ – פרק 1 • זכר ונקבה בשם העצם – בודקים עם אחד/אחת

השלימו את המילה החסרה.

1. בודקים את מין שם העצם עם המילה "אחד" או _____

2. "מקום אחד" – שם העצם "מקום" הוא ב _____

3. "דלת אחת" – שם העצם "דלת" הוא ב _____

4. שולחן, חלון, מקום – כולם מסתיימים ברבים באותו אופן, אבל ביחיד כולם ב _____

3 חלק ג׳ – פרק 1 • זכר ונקבה בשם העצם – יישום וחשיבה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שולחן	___	**א.** זכר
2. דלת	___	**ב.** זכר
3. חלון	___	**ג.** נקבה
4. גיטרה	___	**ד.** נקבה

4 חלק ד' – פרק 1 • זכר ונקבה בשם העצם – הסבר וכתיבה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם: למה אי אפשר לקבוע את מין שם העצם לפי צורת הרבים? תנו דוגמה אחת.

_____

_____

_____

5 חלק ה' – פרק 2 • מספרים 3-10 עם שם עצם – זיהוי המין

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה מין המילה 'כיסא'?

א) זכר ב) נקבה ג) גם זכר וגם נקבה ד) אי אפשר לדעת

2. איזה מין המילה 'מנורה'?

א) זכר ב) נקבה ג) גם זכר וגם נקבה ד) אי אפשר לדעת

3. איך כותבים 'שלוש' לפני כיסאות?

א) שלוש ב) שלושה ג) שלושת ד) שליש

4. איך כותבים 'חמש' לפני מנורות?

א) חמישה ב) חמש ג) חמשת ד) חמישית

6 חלק ו' – פרק 2 • מספרים 3-10 עם שם עצם – השלמת מספרים

השלימו את המילה החסרה.

1. ראיתי _____ כיסאות בחדר. (3)

2. קניתי _____ מנורות לחדר. (3)

3. בחדר יש _____ שולחנות. (5)

4. אכלתי _____ עוגות. (5)

5. קיבלתי כרטיס _____ בלבד. (1)

7 חלק ז' – פרק 2 • מספרים 3-10 עם שם עצם – תיקון וכתיבה

ענו בקצרה.

1. מצאו את הטעות ותקנו: 'שמרו לנו שתיים שורות באולם'.

_____

2. כתבו משפט נכון עם המספר 7 ושם עצם בזכר (למשל שירים).

_____

3. כתבו משפט נכון עם המספר 4 ושם עצם בנקבה (למשל להקות).

_____

4. הסבירו במילים שלכם למה אומרים 'שלושה כיסאות' אבל 'שלוש מנורות'.

_____

_____

_____

8 חלק ח' – פרק 3 • מספרים 11-19 ומאות ואלפים – זיהוי הכלל

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך כותבים מספר בין 11 ל-19 כשמדובר בזכר?

א) יחידה בלי ה׳ + עשרה ב) יחידה עם ה׳ + עשר ג) רק המילה עשר ד) יחידה + מאה

2. איך כותבים 15 שירים נכון?

א) חמש עשרה שירים ב) חמשה עשר שירים ג) חמישה עשר שירים ד) חמש עשר שירים

3. מה המין הדקדוקי של המילה "מאה"?

א) זכר ב) נקבה ג) אין לה מין ד) משתנה לפי המספר

4. מה המילה הנכונה למספר 2000?

א) שני אלף ב) אלפיים ג) אלף שתיים ד) שתי אלפים

9 חלק ט' – פרק 3 • מספרים 11-19 ומאות ואלפים – השלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. 13 תלמידות ← _____ תלמידות

2. 18 שורות ← _____ שורות

3. באולם ישבו 300 אנשים, כלומר _____ אנשים

4. ערב הכישרונות השתתפו בו _____ מתנדבים (3000)

5. 12 רקדניות ← _____ רקדניות (שימו לב לכתיב ביו״ד אחת)

10 חלק י' – פרק 3 • מספרים 11-19 ומאות ואלפים – יישום וחשיבה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. 11 תלמידים	___	**א.** אלף צופים
2. 14 מנורות	___	**ב.** אחד עשר תלמידים

3. 200 כרטיסים	___	**ג.** ארבע עשרה מנורות
4. 1000 צופים	___	**ד.** מאתיים כרטיסים

11 חלק י״א – פרק 3 • מספרים 11–19 ומאות ואלפים – כתיבה ותיקון

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם: מה ההבדל בין בניית מספר 11-19 בזכר לבין בניית מספר 11-19 בנקבה?

2. במודעה נכתב: "חמש עשר להקות יופיעו". מצאו את הטעות ותקנו אותה, והסבירו למה.

3. כתבו משפט אחד משלכם על ערב הכישרונות עם המספר 17 ושם עצם בזכר, ומשפט נוסף עם המספר 17 ושם עצם בנקבה.

12 חלק י״ב – פרק 4 • סמיכות וה׳ הידיעה – זיהוי הכלל

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לפני שם עצם עם ה׳ הידיעה, המספר בא בצורת סמיכות.	☐	☐
2	הצורה הנכונה היא "שלושה הזוכים עלו לבמה".	☐	☐
3	בנקבה, צורת הסמיכות כמעט לא משתנה: שלוש השופטות, ארבע הלהקות.	☐	☐
4	"שני המנחים עלו יחד לבמה" היא צורה נכונה.	☐	☐

13 חלק י״ג – פרק 4 • סמיכות וה׳ הידיעה – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. _____ הזוכים עלו לבמה בסוף הערב. (3)

2. _____ הקבוצות קיבלו תעודת הוקרה. (2)

3. _____ השירים הראשונים היו הכי מרגשים. (5)

4. _____ הכרטיסים האחרונים נמכרו תוך דקה. (10)

5. _____ השופטות ישבו בשורה הראשונה. (4)

14 חלק י"ד – פרק 4 • סמיכות וה׳ הידיעה – תיקון וניסוח

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. בחרו את המשפט הנכון.

(א) שלושה הזוכים עלו לבמה (ב) שלושת הזוכים עלו לבמה (ג) שלוש הזוכים עלו לבמה

(ד) שלושתם הזוכים עלו לבמה

2. מתי משתמשים בכל צורה?

(א) אין הבדל, שתי הצורות זהות

(ב) "חמישה שירים" בלי ה׳ הידיעה; "חמשת השירים" בסמיכות לפני שם עצם מיודע

(ג) "חמשת השירים" משמש רק בנקבה (ד) "חמישה שירים" משמש רק בסמיכות

3. איזו מילה מתאימה למקום הריק?

(א) ארבעה (ב) ארבעת (ג) ארבע (ד) ארבעתן

4. מצאו את המשפט עם הטעות.

(א) עשרת הכרטיסים נמכרו (ב) שני המנחים עלו לבמה (ג) עשרה הכרטיסים נמכרו

(ד) שלוש הקבוצות קיבלו פרס

15 חלק ט"ו – פרק 5 • מספר סודר ומספר יסודי – היכרות עם הכלל

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מספר יסודי עונה על השאלה 'כמה?', למשל: שלושה שירים.	☐	☐
2	מספר סודר עונה על השאלה 'כמה?', למשל: שלושה שירים.	☐	☐
3	הצורות ראשון, שני, שלישי הן דוגמאות למספר סודר.	☐	☐
4	במשימה 9, כשמאיה כותבת בתוכנייה את מקום כל הופעה בתור, היא משתמשת במספר סודר.	☐	☐

16 חלק ט"ז – פרק 5 • מספר סודר ומספר יסודי – השלמת התוכנייה

השלימו את המילה החסרה.

1. ההופעה ה-1 בתוכנייה היא ההופעה ה _____ .

2. השיר ה-3 בתוכנייה הוא השיר ה _____ .

3. הריקוד ה-10 בתוכנייה הוא הריקוד ה _____ .

4. המופע ה-11 בתוכנייה הוא המופע ה _____ .

17 חלק י״ז – פרק 5 • מספר סודר ומספר יסודי – כתיבה ויישום

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם את ההבדל בין מספר יסודי למספר סודר, ותנו דוגמה אחת לכל סוג.

2. כתבו משפט אחד מתוך תוכנייה דמיונית שבו תשתמשו במספר סודר.

3. מדוע הצורה 'המופע האחד עשר' נחשבת למספר סודר, אף שהיא דומה למספר היסודי 'אחד עשר'?

4. כתבו שני משפטים על תוכנייה של ערב הכישרונות: אחד עם מספר יסודי ואחד עם מספר סודר, באותו שם עצם (למשל: להקה).

18 חלק י״ח – פרק 6 • תאריך, שעה, מחיר וציד טעויות – זיהוי הכללים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	התאריך בחודש נכתב תמיד בלשון נקבה, למשל 'בחמש בדצמבר'.	☐	☐
2	השעה נכתבת בלשון נקבה, כי המילה 'שעה' היא נקבה.	☐	☐
3	המילה 'שקל' היא זכר, ולכן אומרים 'שני שקלים'.	☐	☐
4	ציון, מספר טלפון ומספר חדר הם מספרים 'סתם', ולכן נכתבים בלשון נקבה.	☐	☐

19 חלק י״ט – פרק 6 • תאריך, שעה, מחיר וציד טעויות – השלמת מספרים במשפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. ההופעה תתחיל ב־ _____ בערב. (8)

2. כרטיס עולה _____ שקלים. (3)

3. המסיבה תיערך ב־ _____ במרץ. (4)

4. קיבלנו ציון _____ במבחן. (87)

20 חלק כ' – פרק 6 • תאריך, שעה, מחיר וציד טעויות – איתור ותיקון טעויות

ענו בקצרה.

1. מצאו ותקנו את הטעות: 'כרטיס לילדים: שתיים שקלים בלבד.'

2. מצאו ותקנו את הטעות: 'מבצע: שלוש כרטיסים ב־20 שקלים.'

3. מצאו ותקנו את הטעות: 'חמש עשר להקות יופיעו הערב'

4. כתבו משפט תקין משלכם שמתאר תאריך ומחיר של כרטיס לערב הכישרונות, והקפידו על זכר/נקבה נכונים.

כרטיס יציאה

איך אני בודק אם שם עצם הוא זכר או נקבה?

מתי המספר 3-10 מסתיים באות ה׳ ומתי לא?

מה ההבדל בין 'שלושה זוכים' ל'שלושת הזוכים'?

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀